

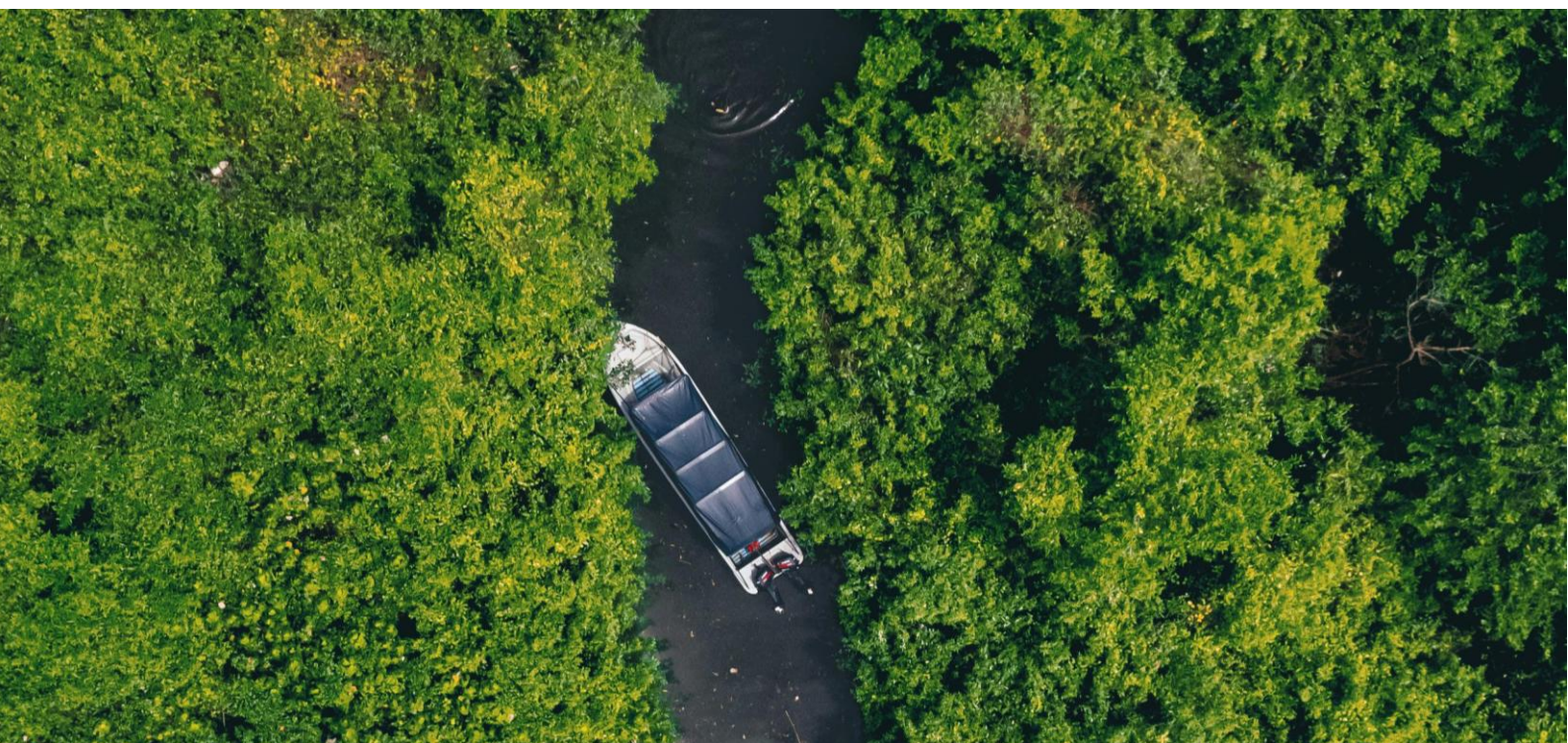
ข้อเสนอนโยบายสำหรับการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 3 ต่อร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ....

อ้างอิงคำถามจากแบบสอบถามจากเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย

เมษายน 2569

โดย

เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (Climate Finance Network Thailand: CFNT)

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ภาพรวมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	4
1.1. ข้อเสนอแนะทั่วไป	4
ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะหมวดและมาตราของร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	6
2.1. ข้อเสนอแนะหมวด 3 คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ	6
2.2. ข้อเสนอแนะหมวด 4 กองทุนภูมิอากาศ ส่วนที่ 1 การจัดตั้ง รายได้และการใช้จ่ายของกองทุน	6
2.2. ข้อเสนอแนะหมวด 8 ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ETS) และหมวด 10 ภาษีคาร์บอน.....	8
2.3. ข้อเสนอแนะหมวด 11 คาร์บอนเครดิต	9
2.4. ข้อเสนอแนะหมวด 12 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	9
2.5. ข้อเสนอแนะหมวด 13 มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ สิ่งแวดล้อม (Taxonomy).....	10
ส่วนที่ 3 ภาคผนวก	11

เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (Climate Finance Network Thailand: CFNT)

CFNT หรือ เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (Climate Finance Network Thailand) เป็นองค์กรวิจัยเชิงนโยบายและเครือข่ายของผู้ที่มีแนวคิดสอดคล้องกัน โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร มุ่งมั่นขับเคลื่อนแนวปฏิบัติด้านการเงินที่ยั่งยืน และสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ เป้าหมายหลักของ CFNT คือการเร่งสร้างผลกระทบด้านการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน ผ่านงานวิจัยเชิงทางออก (solution-based research) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อช่วยเสริมศักยภาพให้ภาคการเงินของไทยสามารถตอบสนองต่อความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ CFNT ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ งานวิจัย และบทวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการเงินและภาวะโลกรวน พร้อมทั้งส่งเสริมแนวทางการลงทุนอย่างยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคมที่สอดคล้องกับเป้าหมายความยั่งยืนระดับโลก โดยการผนึกกำลังกับพันธมิตรที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน CFNT มุ่งหวังที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของระบบการเงินที่เอื้อต่อการสร้างเศรษฐกิจสีเขียวที่มีความยืดหยุ่น ครอบคลุม และยั่งยืนในระยะยาว

เว็บไซต์: <https://climatefinancethai.com>

อีเมล: info@climatefinancethai.com

ข้อมูลติดต่อผู้เขียน

เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (Climate Finance Network Thailand: CFNT)

อีเมล: info@climatefinancethai.com

ลิขสิทธิ์

อนุญาตให้นำเอกสารฉบับนี้ไปทำซ้ำทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่แสวงหากำไร โดยขอความกรุณาระบุแหล่งที่มาเป็น Climate Finance Network Thailand (CFNT) อย่างเหมาะสม และแนบลิงก์ไปยังเอกสารต้นฉบับบนเว็บไซต์ของเรา เมื่อมีการเผยแพร่ทางออนไลน์ ทั้งนี้ ห้ามนำเนื้อหาดังกล่าวไปจำหน่ายต่อหรือใช้โดยองค์กรแสวงหากำไร เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจาก Climate Finance Network Thailand (CFNT)

รูปภาพหน้าปก

© Photo by José Luis Rivera Correa, "Aerial Shot of River and Forest", April 14, 2023, via Pexels

ส่วนที่ 1 ภาพรวมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ... (ร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน) ประกอบด้วย 14 หมวด 1 บทเฉพาะกาล และ 205 มาตรา โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนของประเทศไทย ความปลอดภัยในชีวิต และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยคำนึงถึงหลักความเสมอภาค ความเป็นธรรม และขีดความสามารถของประเทศ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาสาระสำคัญในร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีความเห็นในภาพรวมดังนี้

1.1.1 สาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน มีความโน้มเอียงที่จะเป็นกฎหมายเศรษฐกิจมากกว่ากฎหมายสิ่งแวดล้อม จึงควรขยายขอบเขตผู้รับผิดชอบหลักให้ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยิ่งขึ้น

ร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการรับมือจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่หลากหลาย อาทิ ระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กลไกการปรับราคาคาร์บอนข้ามพรมแดน ภาษีคาร์บอน คาร์บอนเครดิต มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และกองทุนภูมิอากาศ นอกจากนี้ ร่าง พ.ร.บ. โลกกรวนยังระบุการได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ กล่าวคือ ราว 3 ใน 4 ของมาตราในร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน ล้วนเกี่ยวข้องกับมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ พ.ร.บ. โลกกรวน และกฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องในอนาคต ควรเรียนเชิญหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาทิ ผู้แทนกระทรวงการคลัง หรือผู้แทนกระทรวงต่างประเทศ เป็นประธานร่วมหรือเข้าร่วมเป็นกรรมการ เพื่อให้สาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน มีหลักคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ครอบคลุม ซึ่งจะเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

1.1.2 เพื่อเร่งการลงทุนเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน ร่าง พ.ร.บ. โลกกรวน ควรระบุมาตรการที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลด้านเงินลงทุนที่นำไปใช้สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจก (climate mitigation) และการปรับตัวเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (climate adaptation)

ปัจจุบันไทยเผชิญกับช่องว่างทางการเงิน (financing gap) ขนาดใหญ่ในการปรับตัวต่อภาวะโลกรวน โดยธนาคารโลกประเมินว่าภายใน 25 ปีข้างหน้า ไทยต้องการเงินทุนราว 5.5 ล้านบาทสำหรับการลดก๊าซเรือนกระจก และราว 7.7 ล้านบาทสำหรับการปรับตัวเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน¹ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ค.ศ. 2065 ในขณะที่ข้อมูลจาก Climate Finance Tracker เครื่องมือและฐานข้อมูลที่รวบรวมเงินลงทุนเพื่อรับมือภาวะโลกรวนระบุว่าไทยมีการลงทุนด้าน climate mitigation ราว 1.7 ล้านล้านบาทและด้าน climate adaptation เพียง 1.48 แสนล้านบาทเท่านั้น มากไปกว่านั้น ปัจจุบันไทยได้ปรับเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ให้เร็วขึ้น 15 ปี กล่าวคือไทยจำเป็นต้องเร่งการลงทุนให้เร็วขึ้น ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศการลงทุนที่โปร่งใสและจูงใจนักลงทุนด้วยการเปิดเผยข้อมูล ทำให้ร่าง พ.ร.บ. โลกกรวนจึงควรระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบในจัดเก็บข้อมูลการลงทุนที่สนับสนุนการรับมือกับภาวะ

¹ World Bank (2025). [Thailand Country Climate and Development Report](#).

โลกรวนทั้งด้าน climate mitigation และ climate adaptation เพื่อให้ทราบช่องว่างของเงินลงทุน หากเป็นไปได้ หน่วยงานดังกล่าวควรได้รับมอบหมายหน้าที่ในการทำการศึกษาระบบโครงการที่มีศักยภาพในการลงทุน (project pipeline) เพื่อเร่งการลงทุนในภาคเศรษฐกิจที่มีนัยสำคัญต่อการรับมือกับภาวะโลกรวนอีกด้วย

1.1.3 ร่าง พ.ร.บ. โลกวนควรระบุหลักปฏิบัติหรือแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม (Just transition) เพื่อลดความเสี่ยงที่กลุ่มผลประโยชน์จะใช้ พ.ร.บ. เป็นเครื่องมือครอบงำการเปลี่ยนผ่าน
ในร่าง พ.ร.บ. โลกวนได้ระบุการจัดทำมาตรการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกให้สอดคล้องกับเอกสารการประกาศเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDC) อย่างไรก็ตาม สาระใน NDC ฉบับล่าสุดของไทยยังไม่ระบุอย่างชัดเจนว่าจะสร้างการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรมได้อย่างไรในทางปฏิบัติ แต่กลับให้ความสำคัญกับบทบาทของภาคเอกชนผ่านการเปิดให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการวางแผนและสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับตลาดและเหมาะสมทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ความสอดคล้องกับตลาดอาจไม่ปฏิบัติตามหลักการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม ดังเช่นที่ภาวะโลกรวนก็เกิดจากความล้มเหลวของตลาด (market failure)² โดยสาระสำคัญเพื่อพิจารณาแก้ปัญหานี้จะนำเสนอในข้อเสนอแนะในหมวดการจัดตั้งกองทุนภูมิอากาศต่อไป

1.1.4 เร่งออก พ.ร.บ. โลกวน และประกาศใช้กลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับกับภาคพลังงาน

ในร่าง พ.ร.บ. โลกวน มิได้ระบุถึงการนำกลไกราคาคาร์บอนบังคับใช้อย่างจริงจังกับภาคพลังงาน เครือข่ายจึงเสนอให้เร่งผลักดัน พ.ร.บ. โลกวน ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายโดยเร็วควบคู่ไปกับการประกาศว่าเมื่อกฎหมายผ่านสภาแล้ว รัฐบาลจะผลักดันให้ใช้กลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับกับภาคพลังงานโดยเร็ว (ไม่ว่าจะเป็นภาษีคาร์บอนและ/หรือ ETS) เพื่อสร้างสนามแข่งขันที่เท่าเทียม (level playing field) และปรับทิศแรงจูงใจทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านพลังงานและการมุ่งสู่เป้าหมาย Net Zero

---

² รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก [ข้อเสนอแนะด้านนโยบายการเงินเพื่อรับมือโลกรวน \(Climate Finance\) ที่รัฐบาลใหม่ควรทำในปี 2026](#) ของเครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวน (Climate Finance Network Thailand: CFNT)

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะรายหมวดและมาตราของร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1. ข้อเสนอแนะหมวด 3 คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

ท่านมองว่าบทบาทของคณะกรรมการในด้านการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในประเด็นใดเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือไม่

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนเสนอให้คณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติดังนี้

- 1) ผู้แทนกระทรวงต่างประเทศ
- 2) ผู้แทนกระทรวงการคลัง

2.2. ข้อเสนอแนะหมวด 4 กองทุนภูมิอากาศ ส่วนที่ 1 การจัดตั้ง รายได้และการใช้จ่ายของกองทุน

ท่านคิดว่าแหล่งรายได้ที่กำหนดนี้เหมาะสมและยั่งยืนต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยหรือไม่ และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำรายได้จากกลไกภาคบังคับมาใช้ในกองทุนเฉพาะเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีข้อเสนอแนะสำหรับมาตรา 19 – 22 ดังนี้

มาตรา 19 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง รายได้และการใช้จ่ายของกองทุน

ข้อเสนอแนะ: ควรเพิ่มวัตถุประสงค์ของกองทุนให้ระบุชัดเจนว่ากองทุนต้องให้ความสำคัญกับ “การเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม” (Just Transition) อย่างเป็นทางการสนับสนุนแรงงานในอุตสาหกรรมฟอสซิลที่ต้องปรับตัว ชุมชนเปราะบาง และ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านพลังงานเนื่องจากภายในมาตรายังเป็นนามธรรมและไม่ได้ระบุถึงกลุ่มเป้าหมายไว้ชัดเจน

มาตรา 21 กำหนดแหล่งรายได้ของกองทุนภูมิอากาศโดยออกแบบให้สอดคล้องกับหลักการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม (Just Transition)

ข้อเสนอแนะ: ควรออกแบบแหล่งรายได้ให้สอดคล้องกับหลักการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมขณะหารายได้เพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยเสนอให้พิจารณาแหล่งรายได้ อาทิ

- (1) ภาษีความมั่งคั่งคาร์บอน (carbon wealth tax) ที่เก็บจากการถือครองสินทรัพย์คาร์บอนสูงของบุคคลและนิติบุคคล
- (2) ภาษีกำไรส่วนเกินจากรูรกิจพลังงานฟอสซิล
- (3) รายได้ที่ได้จากการยกเลิกเงินอุดหนุนฟอสซิลเพื่อไปลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานพลังงานหมุนเวียนและการเปลี่ยนผ่านเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

มาตรา 22 (1) (ข) กำหนดเกณฑ์กองทุนด้านการลดก๊าซเรือนกระจก (climate mitigation) โดยอ้างอิงจากเครื่องมือการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอย่าง Thailand Taxonomy และหลักการจัดลำดับความสำคัญตามหลักความคุ้มค่าการลงทุน

ข้อเสนอแนะ: ควรกำหนดขอบเขตและเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าเน้นการสนับสนุนกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์จากก๊าซเรือนกระจก (climate mitigation) โดยยึดหลักการสำคัญดังนี้

- (1) นำเครื่องมือเชิงข้อมูล Thailand Taxonomy มาเป็นกรอบในการอ้างอิงในการพิจารณากิจกรรมที่มีสิทธิ์ในการรับการสนับสนุนจากกองทุน
- (2) กำหนดเงื่อนไขของกิจกรรมเพื่อป้องกันการ ‘ฟอกเขียว’ (greenwashing)
- (3) ไม่สนับสนุนองค์กรภาครัฐและ/หรือเอกชนที่อ้าง Net Zero ระหว่างที่กำลังสร้าง หรือลงทุนในเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป หรือ ดำเนินกิจกรรมที่ทำลายป่าต่อไป

มาตรา 22 (1) (ค) กำหนดเกณฑ์การใช้จ่ายของกองทุนภูมิอากาศให้ชัดเจนว่าเน้นการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อปรับตัวต่อภาวะโลกรวน (climate adaptation)

ข้อเสนอแนะ: ควรกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน และเป็นเกณฑ์ที่มุ่งสนับสนุนกิจกรรมปรับตัวต่อโลกรวนเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสำหรับชุมชน กลุ่มเปราะบาง แรงงานอุตสาหกรรมฟอสซิล และ วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้เป็นพื้นฐาน

- (1) **สำหรับพื้นที่เป้าหมาย** กองทุนควรให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่เปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลงจากสภาพภูมิอากาศ เช่น พื้นที่การเกษตรที่มีแนวโน้มเผชิญภัยแล้งหรือน้ำท่วมที่รุนแรงขึ้น ชุมชนและแรงงานที่พึ่งพาอุตสาหกรรมฟอสซิล ไม่ว่าจะเหมืองถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ รวมถึงชุมชนชายฝั่งที่เสี่ยงต่อการทรุดตัวของแผ่นดินและระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น
- (2) **สำหรับกลุ่มเป้าหมาย** กองทุนควรให้การสนับสนุนแรงงานที่เคยทำงานในอุตสาหกรรมคาร์บอนเข้มข้น เพื่อปรับตัวสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ เช่น การฝึกทักษะใหม่ เงินช่วยเหลือระหว่างการเปลี่ยนผ่าน รวมถึงควรสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการปรับตัวต่อโลกรวน (climate adaptation) ระดับชุมชน เช่น ระบบการจัดการน้ำ การเกษตรที่ทนทานต่อสภาพภูมิอากาศ หรือระบบเตือนภัยพิบัติล่วงหน้า เพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ต้องเผชิญผลกระทบรุนแรงที่สุดจากภาวะโลกรวน
- (3) **สำหรับกลไกช่วยเหลืออื่นๆ** กองทุนควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางการเงินต่อ กลไกข้อมูล และ กลไกจัดการความเสี่ยง ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการปรับตัวต่อโลกรวนของ SMEs และกลุ่มเปราะบาง ยกตัวอย่างเช่น การจัดทำแผนที่ความเสี่ยงความร้อน (heat stress map) และแผนที่ความเสี่ยงด้านน้ำ (water stress map) ระดับท้องถิ่น หรือก่อตั้งกองทุนขนาดเล็กที่สนับสนุนนวัตกรรมเพื่อการรับมือกับโลกรวนของชุมชน เป็นต้น

มาตรา 22 วรรคสุดท้าย กำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุนโดยคำนึงถึงเป้าหมายด้านภูมิอากาศ นโยบายพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำขีดความสามารถของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและกระตุ้นการลงทุนในระบบเศรษฐกิจในประเทศไทยที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

ข้อเสนอแนะ: ควรเพิ่มหลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายเงินกองทุนด้านการลดก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะการเปรียบเทียบต้นทุนการลดก๊าซเรือนกระจกต่อตันคาร์บอนเทียบเท่า (abatement cost) มากกว่าการโอนอ่อนต่อความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อการจัดลำดับความสำคัญในการลงทุนตามหลักความคุ้มค่าการลงทุนอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ นโยบายเพื่อรับมือกับโลกรวนทั้งหมดของรัฐบาล รวมถึงกลไกสนับสนุนทางการเงิน ต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกหาทางลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่แหล่งกำเนิดให้ได้มากที่สุด ลดหรือขจัดความเสี่ยงที่ผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ใหญ่จะฉวยโอกาสใช้กลไกตลาดคาร์บอนในการ ‘ฟอกเขียว’ (greenwash) กล่าวคือ อ้างว่าลดก๊าซเรือนกระจกแต่ไม่ได้ลดที่แหล่งกำเนิดที่ต้นมีอำนาจควบคุม

ด้วยเหตุนี้ เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนจึงขอเสนอว่า รัฐบาลควรนำข้อเสนอแนะในรายงาน “Integrity Matters: Net Zero Commitments by Businesses, Financial Institutions, Cities and Regions” จัดทำโดย High-Level Expert Group on the Net Zero Emissions Commitments of Non-State Entities มาประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์ในการออกนโยบายและมาตรการสนับสนุนทางการเงินเพื่อรับมือกับโลกรวน เช่น

1. ไม่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรนอกภาครัฐที่อ้าง Net Zero ระหว่างที่กำลังสร้าง หรือลงทุนในเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป หรือดำเนินกิจกรรมที่ทำลายป่าต่อไป
2. ไม่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรนอกภาครัฐที่เน้นการซื้อคาร์บอนเครดิตราคาถูก มากกว่าความพยายามที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตัวเองตลอดห่วงโซ่อุปทาน
3. ไม่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรนอกภาครัฐที่เน้นการลดความเข้มข้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (intensity of emissions) แทนที่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบสมบูรณ์ (absolute emissions)
4. ไม่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรนอกภาครัฐที่ลอบบีรัฐเพื่อบั่นทอนหรือลดความเข้มข้นของนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่ว่าจะลอบบีด้วยตัวเองหรือผ่านสมาคมพ่อค้าหรือองค์กรอื่นๆ

มาตรา 22 (1) (ง) การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และสร้างเสริมศักยภาพการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ข้อเสนอแนะ: เพิ่มทบทวนที่ส่งเสริมการวิจัยและการออกแบบนวัตกรรมทางการเงิน ควบคู่ไปกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโดยรัฐ โดยเฉพาะนวัตกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการปรับตัวเพื่อรับมือกับโลกรวนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ

1. ประกันภัยขนาดเล็กเพื่อลดความเสี่ยงภัยพิบัติ (microinsurance for disaster risk reduction) และตราสารหนี้ภัยพิบัติ (catastrophe bond)
2. โครงการยกหนี้แลกการปรับตัวรับโลกรวน (debt for climate adaptation swap) สำหรับเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเปราะบาง
3. การเงินแบบผสมผสาน (blended finance) เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม โดยร่วมมือกับองค์กรการกุศลระดับโลกหรือสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ
4. การรวมโครงการภาคประชาชนและชุมชน (bundling) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงกองทุน Loss and Damage และกองทุนระหว่างประเทศอื่นๆ สำหรับโครงการขนาดเล็ก

2.2. ข้อเสนอแนะหมวด 8 ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ETS) และหมวด 10 ภาษีคาร์บอน

คำถามหมวด 8

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดตั้งระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามร่างพระราชบัญญัตินี้

คำถามหมวด 10

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดเก็บภาษีคาร์บอนตามร่างพระราชบัญญัตินี้

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีข้อเสนอแนะสำหรับหมวด 8 และ 10 **มาตรา 74 และ มาตรา 97** โดยร่าง พ.ร.บ. โลกรวน ควรระบุหรือยกตัวอย่างภาคเศรษฐกิจที่ต้องบังคับใช้กลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับทั้งระบบซื้อขายสิทธิ

ปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emissions Trading System: ETS) และ/หรือภาษีคาร์บอนภาคบังคับ (carbon pricing) ในระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น ภาคพลังงาน เนื่องจากภาคพลังงานปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงถึง ร้อยละ 70 จากบัญชีก๊าซเรือนกระจกของทั้งประเทศ เพื่อสร้างสนามแข่งขันที่เท่าเทียม (level playing field) ปรับทิศแรงจูงใจทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับ Net Zero และส่งสัญญาณราคาให้ภาคการเงินลดการสนับสนุนฟอสซิล

2.3. ข้อเสนอแนะหมวด 11 คาร์บอนเครดิต

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกำหนดให้มีมาตรฐานและการกำกับดูแลในการจัดการและการใช้คาร์บอนเครดิตตามร่างพระราชบัญญัตินี้

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มบทบัญญัติป้องกันการ “ฟอกเขียว” (greenwashing) ผ่านตลาดคาร์บอนเครดิต โดยอ้างอิงหลักการจากรายงาน “Integrity Matters” ของ UN High-Level Expert Group ที่ไม่ให้สิทธิประโยชน์แก่องค์กรที่เน้นซื้อคาร์บอนเครดิตราคาถูก มากกว่าความพยายามที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตัวเองตลอดห่วงโซ่อุปทาน

2.4. ข้อเสนอแนะหมวด 12 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อมาตรการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามร่างพระราชบัญญัตินี้

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีข้อเสนอแนะต่อมาตรา 161 167 และ 168 ดังนี้

มาตรา 161 การประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้าน การจัดการทรัพยากรน้ำ การเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร การท่องเที่ยว สาธารณสุข การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อเสนอแนะ: นอกเหนือจากการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นใน 6 ด้านที่สำคัญภายในแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (National Adaptation Plan: NAP) CFNT เสนอให้พิจารณาเพิ่ม “ภาคการเงิน” เข้าไปในรายการสาขาที่ต้องมีการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น เนื่องจากสถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนผ่านจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ต้องนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรเงินกองทุนภูมิอากาศตามที่บัญญัติไว้ใน หมวด 4 มาตรา 22 เพื่อให้การใช้จ่ายของกองทุนตอบโจทย์พื้นที่ ชุมชน และกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด

มาตรา 167 กำหนดการจัดทำแผนนโยบายเรียกว่า “แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ” และ **มาตรา 168** กรอบประเด็นที่คณะกรรมการอาจพิจารณาคำนิยามเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ: เพิ่มหลักเกณฑ์ในมาตรา 168 โดยระบุว่าแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) หลักการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม โดยเฉพาะการระบุและประเมินผลกระทบต่อแรงงานในอุตสาหกรรมฟอสซิลและกลุ่มเปราะบาง
- (2) จัดลำดับความต้องการทางการเงินสำหรับนโยบายและมาตรการปรับตัวต่อภาวะโลกรวนอย่างเหมาะสม

(3) สร้างโอกาสและศักยภาพในการจัดตั้งและเข้าถึงกองทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ Loss and Damage Fund และกลไกทางการเงินแบบผสมผสานสำหรับภาคที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้

อนึ่ง ในรายงาน Financing NDC 3.0 ทาง CFNT พบว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการเข้าถึงกองทุนระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญแต่ยังขาดแผนปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ประเทศไทยอาจต้องเร่งยกระดับความมุ่งมั่นภายใต้กรอบเป้าหมายของ NDC 3.0 เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญว่าประเทศไทยยังต้องการเงินลงทุนเพิ่มเติมสำหรับการปรับตัวต่อภาวะโลกรวนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากภายในปี 2563 ถึง 2567 ไทยลงทุนเพียง 148,096.20 ล้านบาทในด้าน climate adaptation ซึ่งน้อยกว่าร้อยละ 1 ของเงินลงทุนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งหมด

2.5. ข้อเสนอแนะหมวด 13 มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Taxonomy)

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดทำและบังคับใช้มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Taxonomy) ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

คำตอบ: เครือข่ายการเงินเพื่อรับมือกับภาวะโลกรวนมีข้อเสนอแนะให้ **มาตรา 175 กำหนดให้มีมาตรฐาน ขอบเขต และหลักการกลางในการจัดกลุ่มกิจกรรมและภาคเศรษฐกิจ และมาตรา 176 (5) กำหนดให้มีกรอบหลักการประเมินผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ** ควรกำหนดขอบเขตและหลักการในการใช้เครื่องมือเชิงข้อมูล Thailand Taxonomy โดยนำหลักเกณฑ์ “Do No Significant Harm” (DNSH) จาก EU Taxonomy มาบังคับใช้อย่างครบถ้วน เช่น การใช้หลักเกณฑ์ DNSH กับ โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่อาจสร้างผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เพื่อความรัดกุมในการจัดโครงการชนิดดังกล่าวว่า “เขียว” หรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) ผู้ดำเนินโครงการต้องมีมาตรการบรรเทาผลกระทบต่อระบบนิเวศ เพื่อลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำ แหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการคุ้มครองและพันธุ์พืชและสัตว์ที่พึ่งพาอาศัยแหล่งน้ำ รวมไปถึงมาตรการเพื่อรับประกันว่าปลาจะสามารถอพยพทั้งต้นน้ำและปลายน้ำ
- (2) ผู้ดำเนินโครงการจัดทำประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อแหล่งน้ำทั้งหมดในกลุ่มน้ำเดียวกัน ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อถิ่นที่อยู่อาศัยที่ได้รับการคุ้มครอง พันธุ์พืชและสัตว์ที่อาศัยแหล่งน้ำ รวมถึงการวิเคราะห์เส้นทางอพยพของปลา ตลอดจนประเมิน ผลกระทบสะสม ของโครงการใหม่ดังกล่าว กับโครงการอื่นๆ ที่มีอยู่เดิมหรืออยู่ในแผนการก่อสร้างในกลุ่มน้ำเดียวกัน

นอกจากนี้ อาจพิจารณานำการจัดกลุ่มกิจกรรมด้าน climate adaptation จาก ASEAN Taxonomy มาพิจารณาใช้เพื่อจัดกลุ่มกิจกรรมระหว่างที่ Thailand Taxonomy อยู่ระหว่างพิจารณาทบทวนเพิ่มเติมเกณฑ์ในอนาคต

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก

สารบัญของแบบสำรวจโครงการรับฟังความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....

1. วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
  - 1.1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อวัตถุประสงค์หลักของร่างพระราชบัญญัตินี้
2. หมวด 1: บททั่วไป
  - 2.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนตามร่างพระราชบัญญัตินี้
3. หมวด 2 เป้าหมายการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย
  - 3.1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการกำหนดให้เป้าหมายตามร่างพระราชบัญญัตินี้
4. หมวด 3 คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ
  - 4.1. ท่านมองว่าบทบาทของคณะกรรมการในด้านการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในประเด็นใดเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือไม่
5. หมวด 4 กองทุนภูมิอากาศ
  - 5.1. ท่านคิดว่าแหล่งรายได้ที่กำหนดนี้เหมาะสมและยั่งยืนต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยหรือไม่ และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำรายได้จากกลไกภาคบังคับมาใช้ในกองทุนเฉพาะเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว
6. หมวด 5 แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ
  - 6.1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการจัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัตินี้
7. หมวด 6 ข้อมูลก๊าซเรือนกระจก
  - 7.1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการจัดทำและรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกตามร่างพระราชบัญญัตินี้
8. หมวด 7 การลดก๊าซเรือนกระจก
  - 8.1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการกำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศตามร่างพระราชบัญญัตินี้
9. หมวด 8 ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ETS)
  - 9.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดตั้งระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามร่างพระราชบัญญัตินี้
10. หมวด 9 กลไกการปรับราคาคาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM)
  - 10.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดตั้งกลไกการปรับราคาคาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM) เพื่อจัดการกับการรั่วไหลของคาร์บอน (Carbon Leakage) ตามร่างพระราชบัญญัตินี้
11. หมวด 10 ภาษีคาร์บอน
  - 11.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดเก็บภาษีคาร์บอนตามร่างพระราชบัญญัตินี้
12. หมวด 11 คาร์บอนเครดิต
  - 12.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกำหนดให้มีมาตรฐานและการกำกับดูแลในการจัดการและการใช้คาร์บอนเครดิตตามร่างพระราชบัญญัตินี้
13. หมวด 12 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
  - 13.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อมาตรการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามร่างพระราชบัญญัตินี้

14. หมวด 13 มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Taxonomy)
  - 14.1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดทำและบังคับใช้มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Taxonomy) ตามร่างพระราชบัญญัตินี้
15. หมวด 14 บทกำหนดโทษ
  - 15.1. ท่านเห็นด้วยกับบทกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนข้อกำหนดต่าง ๆ ของพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ท่านเห็นว่าการกำหนดโทษดังกล่าวเพียงพอหรือไม่